

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

Caput trigesimum nonum. Jesus miranda facinora edit, & omnis generis languores sanat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

ejus, Ecce nunc palam loqueris, & proverbium nullum dicis.

I. SEPTUAGESIMUM septimum Psalmum ab antecedente haudquaquam disjungendum esse Judaei quidam tradiderunt. Atqui praecedens ille Psalmus, juxta Midrasch Psalmorum, querimonia est Israeliticae gentis Sponsae ad Deum Sponsum; quorum uterque in Cantico Canticorum exhibetur. Sponsum vero hunc Messiam esse fatentur iidem Ebraei, proindeque consequens est eam *משיח*, quam ex septuagesimo septimo Psalmo hic affert Matthaeus, totumque adeo Psalmum, juxta Ebraeorum doctrinam ad Messiam referri.

Septuagesimus septimus Psalmus ad Messiam jure refertur, ex doctrina Ebraeorum.

CAPUT XXXVIII.

Sermonum Jesu vis & efficacia.

ISA. 11. 4. Percutiet terram virga oris sui, & spiritu labiorum suorum interficiet impium.
 Isa. 49. 2. Posuit os meum quasi gladium acutum.

APOC. 1. 16. De ore ejus gladius utraque parte acutus exibit. Et 2. 12, 16.
 Apoc. 19. 15, 21. Et de ore ejus procedit gladius ex utraque parte acutus, ut in ipso percussat gentes: & ipse reget eas in virga ferrea Et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum, qui procedit de ore ipsius.

CAPUT XXXIX.

Jesus miranda facinora edit, & omnis generis languores sanat.

PSALM. 4. 4. Et scitote quoniam mirificavit Dominus Sanctum suum.

Psalm. 102. 3. Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis; qui sanat omnes infirmitates tuas.

Isa. 42. 6, 7. Ego Dominus dedi te in fœdus populi, in lucem gentium, ut aperires oculos caecorum, & educeres de conclusione vincitum, de domo carceris sedentes in tenebris.

Isa. 53. 4. Vere languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit.

Isa. 61. 1, & seq. Spiritus Domini super me, eo quod unxerit Dominus me: ad annuntiandum mansuetis misit me, ut mederer contritis corde, & predicarem captivis indulgentiam, & clavis apertionem; ut predicarem annum placabilem Domino, & diem ultionis Deo nostro: ut consolarer omnes lugentes: ut ponerem lugentibus Ston, & darem eis coronam pro cinere, oleum gaudii pro luctu, pallium laudis pro spiritu mœroris.

Ezech. 14. 15, 16. Ego pascam oves meas, & ego eas accubare faciam, dicit Dominus Deus. Quod perierat, requiram; & quod abjectum erat, reducam; & quod contractum fuerat, alligabo; & quod infirmum fuerat, consolidabo; & quod pingue & forte, custodiam.

MATTH. 4. 23, 24. Et circumibat Jesus totam Galilaam, docens in Synagogis eorum, & predicans Evangelium regni, & sanans omnem languorem, & omnem infirmitatem in populo. Et abiit opinio ejus in totam Syriam, & obtulerunt ei omnes male habentes variis languoribus & tormentis comprehensis, & qui Dæmonia habebant, & lunaticos, & paralyticos, & curavit eos. Et Matth. 9. 20, & seq. & 9. 35. & 11. 20. & 15. 22, & seq. & 21. 15. Marc. 1. 32, & seq. & 5. 2, & seq. & 6. 5. & 7. 25, & seq. & 7. 32, & seq. Luc. 4. 33, & seq. & 4. 40, 41. & 5. 18, & seq. & 8. 2, 27, & seq. & 9. 38, & seq. & 11. 14, & seq. & 13. 11, & seq. & 14. 2, & seq. Joh. 2. 1, & seq. & 4. 46, & seq. & 5. 5, & seq. & 6. 2. & scilicet in Evangelio.

Matth. 8. 16, 17. Vespere autem facto obtulerunt ei multos Dæmonia habentes, & eiciebat spiritus verbo, & omnes male habentes curavit: ut adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetam dicentem, Ipse infirmitates nostras accepit, & agrotationes nostras portavit.

Luc. 4. 17, & seq. Et traditus est illi liber Isaiæ propheta. Et ubi revolvit librum, invenit locum ubi scriptum erat, Spiritus Domini super me: propter quod unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, predicare captivis remissionem, & caecis visum, dimittere contractos in remissionem, predicare annum Domini acceptum, & diem re-

tributionis. Et cum plicisset librum, reddidit ministro, & sedit. Et omnium in Synagoga oculi erant intuentes in eum. Cœpit autem dicere ad illos, Quia hodie impleta est hæc Scriptura in auribus vestris.

Luc. 6. 18, 19. Qui vexabantur à Spiritibus immundis, curabantur. Et omnis turba querebat eum tangere, quia virtus de illo exibat, & sanabat omnes. Et Luc. 7. 21. & 8. 43, & seq. & 19. 37.

Joh. 2. 11. Hoc fecit initium signorum Jeshu in Cana Galilæe.

Joh. 2. 23. Cum autem esset Jerosolymis in Pascha in die festo, crediderunt in nomine ejus, videntes signa ejus quæ faciebat.

Joh. 3. 1, 2. Erat autem homo ex Phariseis, Nicodemus nomine, princeps Judæorum. Hic venit ad Jeshum nocte, & dixit ei, Rabbi, scimus quia à Deo venisti magister, nemo enim potest hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum eo.

Joh. 6. 2. Sequebatur eum multitudo magna, quia videbant signa quæ faciebat super his qui infirmabantur.

Joh. 7. 31. De turba autem multi crediderunt in eum, & dicebant, Christus cum venerit, nunquid plura signa faciet, quam quæ hic facit?

Joh. 11. 47. Collegerunt ergo Pontifices & Pharisei concilium, & dicebant, Quid faciemus, quia hic homo multa signa facit?

Joh. 12. 37, 38. Cum autem tanta signa fecisset coram eis, non credebant in eum, ut sermo Isaiæ Propheta impleretur, quem dixit, Domine, quis credidit auditui nostro? & brachium Domini, cui revelatum est?

Joh. 20. 30. Multa quidem & alia signa fecit Jeshus in conspectu Discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc.

Act. 2. 22, 23. Viri Israëlites, audite verba hæc, Jeshum Nazarenum, virum approbatum à Deo in vobis virtutibus, & prodigiis, & signis, quæ fecit Deus per illum in medio vestri, sicut & vos scitis intermissis.

I. Miracula à Jeshu perpetrata fuisse fatentur Judæi; II. & Ethnici, ac Muhammedani. III. Refelluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum, quo Jeshum volunt ad edenda miracula magicis artibus usum fuisse; IV. & de Magia librum scripsisse. V. Secundum argumentum, quo Jeshum volunt pronuntiatione nominis divini miracula edidisse. VI. Tertium argumentum. Miracula Vespasiano & Hadriano afficta expenduntur.

Miracula à Jeshu perpetrata fuisse fatentur Judæi;
Math. 11. 24.
& 9. 14.
Joh. 5. 10, 16.
Tertull. adv.
Jud. cap. 9.
Joseph. Antiq.

I. **M**IRACULA Jeshum edidisse, inter Judæos confessæ res est. Ac ne iis quidem temporibus, quibus inter eos versabatur Jeshus, & prodigia edebat, rem infitiabantur: sed vel magicis artibus fieri hæc causabantur, cum dicerent, Hic non eicit Demones, nisi in Beelzebub principe Demoniorum, ut est apud Matthæum: vel id querebantur fieri die sabbathi, ut refert Johannes. Hæc operatum Christum nec vos dissitemini, ait Judæis Tertullianus de miraculis Jeshu, ut pote qui dicebatur, quod propter opera eum non lapidaretis, sed quoniam ista sabbathis faciebat. Mirabilium operum editorum fuisse Jeshum disertis verbis scripsit quoque Josephus. In libro Thalmudico Avo-

da Zara, & in Midraſch Coheleth, aliſque veterum Ebraeorum libris, vim veneni per nomen Jeſu reſpreſſam fuiſſe traditur, quod & futurum Jeſus prædixerat. Nominis ejuſdem invocatione Dæmones expellere tentabant circumforanci quidam Judæi Exorciftæ, Paulum ſalutari hac arte morbos ſanantem, & impuros Spiritus abiſgentem imitari conantes. Quod filiis Scevæ Principis Sacerdotum infeliciter ceſſit, cum male multaret eos Dæmon, atque his verbis inceſſeret: *Jeſum novi, & Paulum ſcio; vos autem qui eſtis?* quod in Adis memorat Lucas. Narrant Evangeliftæ, Diſcipulis Johannis Jeſum interrogantibus, eſſetne ipſe Meſſias à Judæis expectatus, reſpondiſſe illum: *Euntes renuntiate Johanni quæ audiviſtis & vidiviſtis: cæci videant, claudi ambulent, leproſi mundantur, ſurdi audiunt, mortui reſurgunt.* Quod tantumdem erat, ac ſi Meſſiam ſe eſſe dixiſſet; cum ex factis à ſe miraculis, quivis eum poſſet agnoſcere. Quamobrem contumaciam eorum alibi damnat, qui tot perſpectis prodigiis, nihil de pertinacia ſua remittebant: *ſi opera non feciſſem in eis, quæ nemo aliſus fecit, peccatum non haberent.* Atqui maxima patrandorum prodigiorum facultate præditum fore Meſſiam, ac Moſe longe ſuperiorem, ab iuſdem Thalmudiſtis & Midraſch Coheleth traditum eſt. Revocaturum quoque eumdem mortuos ad vitam ſcripſit R. Levi ben Gerſon. Quæ cum à Domino Jeſu præſtita iudem ſentiant, hoc certe ſigno, quod illuſtriſſimum eſt, Meſſiam hunc eſſe vel palam fateri, vel ſuſpicari ſaltem debuerunt.

II. Ad Ethnicos etiam mirandorum Jeſu facinorum fama pervasiſt. Relata ea fuiſſe in publicis Pilati Commentariis teſtificatur Juſtinus in Apologia ſecunda, ad eoſque illic & alibi provocat: quod non feciſſet utique, Chriſtianorum cauſam apud Imperatores agens, niſi re explorata. Julianus Apoſtata nihil præclarum geſiſſe Jeſum ait, *ei µη τις οίσει, ουδ' κωλύει & πωρεύς ιατρειας, η δαµονοδ'ας εφορηειν εν βηθ-σουλθα, η εν βηθανια, ατε νεκρωεις, η η μαρτυριαν εγρανεν.* Niſi quis exiſtimat, ſanariſſe claudos & cæcos aliquos, & Dæmone correptos adhibitis obreſtationibus liberaſſe in viculis Bethſaida & Bethania, maxima opera eſſe. Quod mihi ſtolidiſſime dictum videtur: quaſi nihil magnum aut memorabile ſit, quam quod magnis ſumtibus, & in magna hominum frequentia adminiſtratur, pluſque admirabilitatis inſit acutis ingenioſorum hominum repertis, aut magnificis Regum molitionibus, vel exercitiſus comparandis, urbibus vel extruendis vel expugnandis, gentibus vel regendis vel domandis, quæ omnia ſunt intra nature, artiſque fines, & ab hominum induſtria & ingenio proficiſcuntur, quam iis quæ nature ſuperant vires, quæ ſupra humanum captum poſita ſunt, & peculiari Dei nutu, certoque conſilio geruntur: quæ vere maxima & miranda opera ſunt. Longe itaque majoris potentia eſt mortuo vitam reſtituiſſe, quam vel Egyptiacas ædificariſſe Pyramides, vel torum orbem ſubegitſſe armis, & in ſuas leges coëgiſſe. Hæc ab hominibus fieri poſſunt, iſtud à Deo ſolo. Muhammedani vero non ſolum prodigiis à Chriſto Jeſu perpetratis adjungunt fidem; ſed pleraque etiam ipſi aſſingunt in Alcorano, quæ vel ex incertis audicionibus, vel quod potius reor ex apocryphis libris à ſæneo ipſorum Propheta hauſta ſunt.

III. Atenim quam Jeſu conceſſerunt virtutem *δυναµεισιν* Judæi, in dedecus & ignominiam trahere conantur, Patrum ſuorum ſecuti veſtigia, qui Jeſu ipſi in os objiciebant, ut dixi, in Beelzebub Dæmonum Principe Dæmones ipſum expellere. Magum ergo fuiſſe cauſantur, *Clandestiſtis artibus omnia illa perſeciſſe, Egyptiorum ex adytis Angelorum potentium nomina & remotas ſuratum eſſe diſciplinās.* Verba ſunt Arnobii idem hoc argumentum tractantis: Quamquam nec ab omnibus Judæorum Magiſtris damnatur ea ars, quam Cabalæ genus eſſe volunt. Cabalam præcticam appellant, qua nec ſe uſum diſſitetur R. Moſes ben Nachman. In eliciendis autem dictionum ac elementorum ſacra Scripturæ occultis quibuſdam virtutibus conſiſtit omne hoc, qualecumque eſt, artiſcium. Quin & ex his Jeſu apud Matthæum verbis: *Tum ſi quis vobis dixerit, Ecce hic eſt Chriſtus, aut illic; nolite credere. Surgent enim Pſeudochriſti & Pſeudopropheta, & dabunt ſigna magna & prodigia, ita ut in errorem inducantur, ſi fieri poſſit, etiam electi: ecce prædixi vobis;* Judæus quidam apud Celſum colligebatur ultro confeſſum eſſe Chriſtum Jeſum ſe præſtigiatores eſſe, Pſeudochriſtum, & Pſeudopropheta: quippe qui iuſdem uteretur artibus, quibus qui utuntur, jure exiſtimantur præſtigiatores, Pſeudochriſti, & Pſeudopropheta. Egregie vero calumniam hanc depellit Origenes; oſtenditque hoc monitu Diſcipulos ſuos præmuniiſſe Chriſtum, adverſus eorum fraudes, qui incantationibus & præſtigiis ſibi Chriſti nomen arrogare vellent. Tantum vero abeſt, ut prodigiorum editores damnaverit Chriſtus, ut potius miraculorum perpetratorum facultatem Diſcipulis ſuis pollicetur. *ſigna autem, inquit, eos qui crediderint hac ſequentur: in nomine meo Dæmonia ejicient, linguas loquentur novus, ſerpentes tollent, & ſi mortiferum quid biberint, non eis nocebit, ſaper*

libr. 18. cap. 4.

Act. 19. 15.

Math. 11. 7. & ſeq. Luc. 7. 18. & ſeq.

Joh. 15. 24.

& Ethnici ac Muhammedani.

Julian, apud Cyril. libr. 6. adv. Jul.

Reſeñantur argumenta Adverſariorum.

Primum argumentum, quo Jeſum volunt ad edenda miracula magicis artibus uſum fuiſſe;

Arnob. libr. 1. Math. 24. 23.

Celſ. apud Or. contr. Celſ. l. 1.

Marc. 16. 17. 18.

agros manus imponent, & bene habebunt. Non ergo portentificam vim averfatur Christus, qua pollebat ipse, & fore spondebat ut Discipuli quoque sui pollerent: at eam qua futurum sciebat, ut ad munus suum ac titulos usurpandos impiolium homines abuterentur. Eam, inquam, probabat, quam ad conciliandos sibi hominum animos suis quandoque largitur Deus, quæque reformandis in melius hominum moribus adhibetur; eam repudiabat, quæ in hominum perniciem, & divini cultus corruptionem, Dæmonem auctorem habet. Eam denique jubebat admitti, quæ Mosaicæ similibus esset; eam respui, quæ Ægyptiarum incantationum.

de Magia
librum scri-
psisse.

August. libr. 1.
De consensu
Evangel. cap. 9,
& seq.

Matth. 12. 29,
26.

Act. 19. 19.

Dionys. apud
Euseb. Hist.
libr. 7. cap. 10.

Const. apud
Euseb. De vit.
Const. libr. 2.
cap. 50.

Act. 11. 28. &
21. 9. 10. & 21.
17. 18.

Joel 1. 25. 19.

Iren. libr. 2.
cap. 17.

Secundum
argumentū,
quod Jesum
voluit pronun-
tiatione nomi-
nis divini
miracula edic-
disse.

IV. Impietatem suam alio mendacio cumularunt Christiani nominis hostes, supposito sub Jesu nomine libro magicas artes complexo, quibus eum miracula fecisse volunt. Verum inscite in fallaciam ingressi sunt, cum Petro & Paulo inscriptum à Jesu opus sinxerunt. Nam hos, præ reliquis, Christi Discipulos Magiæ insimulant: uti factum ab Hierocle, in libro cui titulus, Φιλαλήτης, quem refellit Eusebius. Quasi Jesu familiaris fuerit Paulus, qui aliquanto post Jesu mortem in Christianorum castra transit. Adversus conditores figmenti hujus vehementer excandescit Augustinus, libro primo De consensu Evangelistarum; quæritque cur qui librum hunc legere possunt, in quo portentifica Jesu ars tradita est, eadem quæ ipse patrare miracula non possunt. Quærit præterea, an qui tantum *γοητείας* suis & *πελοουρημασι* vivus mortuusque valuit, iisdem antequam natus esset efficere potuit, ut sancti Prophetæ divino spiritu afflari de se ea prædicerent, quæ opere deinde completa sunt. Quod argumentum alibi quoque urget non segniter. Adde nemini sano persuaderi posse, huic doctrinæ favere Dæmonem, quæ Dæmonis cultum evertit, & idola pestumidat. Quæ ratiocinatione adversus Judæos Christus Jesus utebatur. *Omne, inquit, regnum divisum contra se, desolabitur; & omnis civitas, vel domus divisa contra se, non stabit. Et si Satanæ Satanam ejicit, adversus se divisus est; quomodo ergo stabit regnum ejus?* Homines præterea ab omni, non actorum solum & verborum, sed cogitationum etiam pravitate revocabat Jesus; ad quam eosdem impellit Dæmon. Docet nos etiam Lucas in Actis, Ephesi Pauli Discipulos, qui fuerant curiosa sectari, contulisse libros, & combussisse coram omnibus. Curiosa hæc, fuerunt magicæ artes, quarum studio infames fuisse Ephesios antiqui scriptores produnt. Memorabile est Porphyrii Christianorum adversarii testimonium, ab Eusebio recitatum libro quinto Præparationis Evangelicæ, quo nullam hominibus opem præstari ait à Diis Ethnicorum, ex quo Jesus coli cæptus est; morbosque vulgo grassari, ejecto jam & profligato Æsculapio, ab hisque Diis. Quam obrem Dionysius Alexandrinus in Epistola ad Hermammoneum, Christianos esse dicit *ἀντιπάροισι καὶ καλύψαι τῶν παμμάχων καὶ βδελυκτῶν ἐπιτοδῶν* Sceleratis & execrabilis incantationibus adversari & impedimento esse. Tum subijcit: *καὶ γὰρ εἰσι & ἵσαν ἱερῶν παρῆτας καὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ μένον ἐμπνέοντες καὶ φθερόμενοι, δεισιμαδῶσαι τὰς τῶν ἀληθῶν δαιμόνων ἐπιβουλὰς.* Poterant enim, ac etiamnum possunt, si adsint & cernantur, statu solummodo, vel verbo omnes impiorum Dæmonum technas discutere. Narrat quoque Constantinus Imperator, in Edicto ad Provinciales de eorum errore qui plures Deos colunt, Apollinem ex oraculo esse profatum, impedimento sibi esse viros quosdam justos, Christianos videlicet, quominus vera ex tripode prædiceret. Huc adjungendus Oraculum Plutarchus; ex quo discas, paulatim ea conticescere cœpisse, ad Christi usque tempus, quo obmutuerunt; quasi fracta tum penitus Dæmonum vi, silentioque ipsis imposito. Respondebat Julianus ὁ ἀθεῖστος, Prophetas apud Christianos, perinde ut oracula apud Ethnicos defecisse. At falsitatem convincit liber Actorum, in quo & Agabus propheta, & quatuor Philippi Evangelistæ filix prophetides commemorantur, juxta id Joëlis, quod in iisdem Actis descriptum est: *Et erit in novissimis diebus, dicit Dominus, effundam de spiritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filii vestri, & filix vestra, & juvenes vestri visiones videbunt, & juvenes vestri somnia somniant. Et quidam super servos meos & super ancillas meas, in diebus illis effundam de spiritu meo, & prophetabunt.* Scribit præterea Justinus adversus Tryphonem, ad suam usque ætatem prophetiæ donum in Ecclesia viguisse. Idem tradit Irenæus. Quodque majus est, Scriptorem quidam vetus apud Eusebium libro quinto Historiæ, affirmat, auctore Apostolo, prophetiæ donum ad postremum usque Christi adventum in Ecclesia minime desitutum.

V. Pervulgata est, & ab aliis jam obruta Rabbiorum quorundam de Christo Jesu fabula, quæ nec à nobis sileri debet. Narrant Helena regina temporibus in Hierosolymitano Templo exitisse lapidem, cui olim Arca imponi solita fuerat, in eoque descriptum fuisse *שם ה'הו'א*, hoc est, nomen Dei propriis elementis expressum; cujus ea vis erat, ut quicumque illud didicisset, omnium prodigiorum potens esset: veritos ergo Sapientes ne quis ea facultate abuteretur, canes æreos portæ custodes apposuisse; qui hac arte fuerant fabricati, ut si quis memoriæ mandato nomine

pararet exire, magnis eorum territus latratibus sacri nominis oblivisceretur: horum igitur gnarum Jesum descripsisse nomen in membrana, eamque vulnere deinde facto cruri insuisse: sicque egressum Templo, membrana extracta oblitum nomen iterum didicisse, & ejus ope tot deinde prodigialis virtutis opera edidisse. Placet enimvero hæc Judæorum confessio, non præstigiis, aut incantationibus, non Dæmonum ope, sed divini nominis virtute miracula Jesum patrasse. Verum æquem nobis narrationis hujus testem dabunt? quis lapidis hujus, & descripti in eo divini nominis? quis canum ænoorum latrantium? an Libros sacros? an Josephum, qui Templum, & quidquid Templo memoratu dignum inerat, accurate recensuit? minime sane. Quis sacri nominis saxo insculpendi auctor fuit? an Salomon? quæso cur Salomon, aut quicumque rei artifex fuit, arte ipsæ sua usus non est, & nullis miraculis inclaruit? cur non Sapientes ipsi canum æreorum fabricatores, *Συναγωγῶν* virtute, in gentis suæ salutem, Urbisque ac Templi tutelam usi sunt? Helenam illam, qua regnante id contigisse ferunt, Adiabænorum reginam fuisse sciendum est, Monobazi uxorem, Izata matrem, quæ suscepta Judæorum religione venit Hierosolyma, maximisque beneficiis affecta gente, & clarissimis in regione excitatis monumentis, perpetuam apud eos nominis sui memoriam reliquit. Cum autem post Agrippæ regis obitum, vel ipsædem circiter temporibus sacros Judæorum ritus sequi instituerit, ac deinde etiam Hierosolymam sit profecta, facile intelligitur Claudio imperante hæc evenisse, quod optime vidit R. Azarias in Meor enajim, proindeque insignem esse Rabbiorum *אישוריהו*, qui horum temporum æqualem Jesum faciunt. Quo etiam commentu hujus vanitas deprehenditur.

VI. Postremo ad extenuanda Christi Jesu prodigia, alia afferuntur ab Ethnicis, aut impiis edita: de quibus univèrse dici potest, vel conficta esse & commentitia, vel magica arte, ac præstigiis facta. Mirifica illa quidem Vespasiani opera, quibus cæco cuidam visum restituisse, & alium manu ægrum sanasse fertur, à subdolis Ægyptiorum artibus videntur profecta, inter quos acta res est. Fama acceperant illi, fortasse à Judæis, quorum multitudo ingens erat Alexandria, Josephum sacra quædam oracula Vespasiano accommodasse, quemadmodum alibi diximus, quæ in Judæorum Messiam conveniebant. His ne quid in adulatoria arte concederent Ægyptii, Deum facere, divinæ virtutis opera ipsi affingendo, voluerunt, quem Judæi Messiam fecerant. Cum ergo inaudissent Jesum, qui Messias habebatur à plerisque, cæcum illito oculis sputo sanasse, & claudos ac debiles morbo liberasse, duos in eum cultum subornant, quasi ille manu, hic oculis captus esset. Tabe oculorum notum hunc fuisse scribit Tacitus: quibus notum? an Vespasiani comitibus recens illuc appulsis? haudquaquam certe, sed Ægyptiis commentu artificibus, qui falso id testificabantur. *Vespasianus primo irrideat, aspernari: verba sunt Taciti; quippe fraudem & palpum sentiens: tandem vocibus adulantium in spem induci; medicis præsertim rem fieri posse suadentibus, quippe doli fortasse conscis; cum dicerent Huic non esse exesam vim luminis, & redituram, si pellerentur obstantia: illi elapsos in prævarum artus, si salubris vis adhibeatur, posse integrari. Agnoscis, Lector, simulatos morbos, quales illi sunt mendicorum æriscatorum, qui ad movendam misericordiam ægrorum habitu sese componunt. Re intellecta Vespasianus falsis morbis falsam medicinam adhibuit, alterius calcata manu, insputatis alterius oculis. Ergo mirabile non est, quod addit Tacitus: Utrumque qui interfuerit nunc quoque memorant, postquam nullum mendaciu pretium. Rem geri visam fuisse non negamus, gestam fuisse negamus. Alium præterea dolum Imperatori instruxerunt: Serapeum adeunti visum pone tergum adesse Basilides, unus è primoribus Ægyptiorum, qui tunc morbo implicitus octoginta millium itinere aberat. Nempe hominem aliquem corporis filo Basilidis consimilem in sanum clam inductum Imperatori admovent, ut ex Basilidis nomine regni omen caperet, visumque statim subducunt. At de Christo Jesu similes strophas, fucosque suspicari non possumus: nam quis viro tenui & obscuro ad fraudem, mimumque subservire in animum induxisset? quis fallaciæ fructus? quam facile à magistratibus suspiciosus, ac invidis, & Jesum exosis fraus omnis relecta fuisset? an in hominibus valetudinis incertæ ac dubiæ? an in cæcis, quibus non exesa esset vis luminis? imo, in eo quem captum esse oculis ab ipso ortu parentes, vicini, populus universus sciebat, in mortuo jam fœtente. Igitur non Judæi, non Ethnicis miraculis Jesu fidem derogare audent.*

Simili arte febrilaborantem Hadrianum, & vitæ peræssum, ac manus sibi inferre volentem aggressus est Antoninus: mulierem induxit, quæ in somnis monitam se diceret brevi convaliturum Hadrianum, atque id Imperatori renuntiare jussam; quod cum non fecisset, esse cæcatam, iterum deinde jussam esse eadem facere, & genua ipsius osculari; quod si fecisset, visum esse recepturam; paruit demum illa, & oculos aqua, quæ in fano erat, ablutos recepisse se finxit. Subornavit Antoninus & Pannonium

*Tertium argumentum.
Miracula
Vespasiano &
Hadriano
afficta expendantur.*

*Tacit. Hist.
lib. 4. c. 12.*

Spart. Hadr.
cap. 25.

Plut. Pyrrho.

quemdam, cæcum natum, qui febrientem Hadrianum tangeret; quo factò sanatum utrumque. His commemoratis subjicit Spartianus: *Quamvis Marius Maximus hac per simulationem facta commemoret. Quibus opportune monemur, quid de suppositiciis his Hadriani miraculis æstimare debeamus. Quid quod & hominum quorundam ea est invocatio, seu potius idoneitas, ut certos aliquos morbos contactu sanare possint: quale est quod de Hiberno quodam & literis & sermone multorum nuper ad nos ex Anglia perlatum est: & quod de Pyrrho narrat Plutarchus, ἀλλυγιῶν ἄρας* sanasse, pede dextro visceribus supinorum leviter impresso. At non certos aliquos, verum omnis generis languores Jesus Dominus sanavit.

CAPUT XL.

Jesus cæcis visum restituit.

PSALM. 145. 8. Dominus illuminat cæcos.
Ila. 29. 18. Et audient in die illa surdi verba libri, & de tenebris & caligine oculi cæcorum videbunt.

Ila. 35. 4, 5. Deus ipse veniet, & salvabit vos: tunc aperientur oculi cæcorum.

Ila. 42. 6, 7. Et dedi te in fœdus populi, in lucem gentium, ut aperires oculos cæcorum.

Ila. 42. 16, & seq. Et ducam cæcos in viam quam nesciunt, & in semitis quas ignoraverunt ambulare eos faciam: ponam tenebras coram eis in lucem, & prava in recta.
Sardi audite, & cæci intuemini ad videndum.

MATTH. 9. 7, & seq. Et transiit inde Jesus, secuti sunt cum duo cæci, clamantes & dicentes, Misereere nostri, fili David. Cum autem venisset domum, accesserunt ad eum cæci: & dicit eis Jesus, Creditis quia hoc possum facere vobis? Dicunt ei, Domine. Tunc tetigit oculos eorum, dicens, Secundum fidem vestram fiat vobis. Et aperti sunt oculi eorum. Et Matth. 20. 30. Marc. 10. 46, & seq. Luc. 18. 35, & seq.

Matth. 11. 4, 5. Et respondens Jesus ait illis, Euntes renuntiate Johanni quæ audistis & vidistis: cæci vident. Et Luc. 7. 18, & seq.

Matth. 12. 22. Tunc oblatum est ei demonium habens, cæcus & mutus, & curavit eum, ita ut loqueretur & videret. Et Luc. 11. 4.

Matth. 15. 30, 31. Et accesserunt ad eum turbae multae, habentes secum mutos, cæcos, claudos, debiles, & alios multos; & projecerunt eos ad pedes ejus, & curavit eos: ita ut turbae mirarentur videntes mutos loquentes, claudos ambulantes, cæcos videntes.

Matth. 21. 14. Et accesserunt ad eum cæci & claudi in Templo, & sanavit eos.

Marc. 8. 22, & seq. Et veniunt Bethsaidam, & adducunt ei cæcum, & rogabant eum ut illum tangeret; & apprehensa manu cæci eduxit eum extra vicum; & expuens in oculos ejus, impositis manibus suis, interrogavit eum si quid videret: & aspiciens ait, Video homines velut arbores ambulantes. Deinde iterum imposuit manus super oculos ejus, & cepit videre: & restitutus est, ita ut clare videret omnia.

Luc. 4. 17, & seq. Et traditus est illi liber Isaiæ propheta: & ut revolvit librum, invenit locum ubi scriptum erat, Spiritus Domini super me, propter quod unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, predicare captivis remissionem, & cæcis visum. Cepit autem dicere ad illos, Quia hodie impleta est hæc scriptura in auribus vestris.

Luc. 7. 21. In ipsa autem hora multos curavit à languoribus, & plagis, & spiritibus malis & cæcis multis donavit visum.

Joh. 9. 6, 7. Hæc cum dixisset, expuit in terram, & fecit lutum ex spuo, & linit in-